

ROMAN BORDAKIEWICZ

Roman Franciszek Bordakiewicz urodził się w 1956 roku w Ciemnicach położonych w woj. zielonogórskim. Ukończył Liceum Ekonomiczne w Ośnie Lubuskim. Pracował zawodowo w zielonogórskim „Zastalu”, Zakładzie Energetycznym, a także przez 2 lata jako wychowawca w internacie Zespołu Szkół Budowlanych. Wydarzenia Sierpnia 1980 roku zastały go w Zakładzie Energetycznym w Zielonej Górze. Pierwszy Przewodniczący Komisji Oddziałowej NSZZ „Solidarność” Zakładu Energetycznego w Zielonej Górze, także członek Zarządu Komisji Zakładowej. W Stanie Wojennym aresztowany i skazany na karę 2 lat pozbawienia wolności przez Sąd Śląskiego Okręgu Wojskowego. Po opuszczeniu zakładu karnego małżonkowie emigrowali do Australii, gdzie urodziły się ich dzieci: Konrad i Marika. W Australii

przez wiele lat prowadził własną firmę budowlaną i nadal pracuje zawodowo.

Odznaczony Krzyżem Wolności i Solidarności.

W 1980 r. zostaje Pan wybrany Przewodniczącym Komisji Oddziałowej NSZZ „Solidarność” w zielonogórskim Zakładzie Energetycznym. Jak doszło do powstania Solidarności w zakładzie? Czy pamięta Pan jakieś nazwiska?

W tamtym czasie wszystko było bardzo spontaniczne. Wystarczyło kilka spotkań z załogą zakładu, przekazanie jak najwięcej możliwych informacji i struktury Solidarności same się budowały. Nazwisk nie pamiętam, ale to nie ja byłem głównym motorem wydarzeń w naszym zakładzie.

PROKURATURA WOJEWÓDZKA
Wydział Techniczny
Sygn. akt Da 13/82 z dnia
85-950
ZIELONA GÓRA
ul. Partyzantów 42

POSTANOWIENIE

o zarządzeniu przeszukania

Dnia 22 marca 19 82 r.

Regina Gargul - wiceprokurator
(imię, nazwisko i stanowisko)

Prokuratury Wojewódzkiej w Zielonej Górze

w sprawie przeciwko kontynuowaniu działalności
związkowej po 13.XII.1981 r
podejrz. o przestępstwo z art.

na zasadzie art. 190 i 191 § 1 kpk

postanowił

- zarządzić przeszukanie H. Romana Borkakianicza
(wskazać imię, nazwisko i adres osoby
zam. Zielona Góra ul. Krzywoustego 3/4
wzgl. nazwę i adres instytucji państwowej lub społecznej itp.

gdzie ma być dokonane przeszukanie)

w celu znalezienia przedmiotów mogących stanowić dowód
w sprawie, a w szczególności materiałów propagandowych
zawieszzonego związku zawodowego - z okresu
stanu wojennego oraz przedmiotów służących
do ich wykonania

Nakaz rewizji

Jak wtedy, czterdzieści lat temu, rozumiał Pan ogłoszenie Stanu Wojennego? Radzieckie czołgi stały na pograniczu. Czy przyjechały, by rozprawić się z Polakami i Stan Wojenny miał temu zapobiec, czy też wezwane były przez gen. Jaruzelskiego, bo Solidarność wymknęła mu się spod kontroli?

Sowieckie czołgi stały na pograniczu, ale nigdy by nie weszły do Polski - to jest moje zdanie. Sowieci już mieli tyle problemów w różnych częściach świata, że Polska była poza ich możliwościami. Jaruzelski wyręczył Sowieców i dlatego Historia nie powinna mu tego zapomnieć.

*Ślub Zosi i Romana,
1982 r.*

Wrocław 3.12.1982r.

Módlmy się wśród drzew
Da zdeptany wrzos -
Da przelaną krew,
Da zburzony los !

! za śmierć od kul -
! od byle rdy !
! za cudzy ból -
! za własne tzy !

W tym Dniu Uroczystym
koledzy z celi więziennej

Piotr Gósciniak Feliks Kaszce
Marek Franek Waldemar Cebiniński
Hojuś Lubianiec

Modlitwa kolegów z celi więziennej w intencji związku małżeńskiego Romana

Poślubił Pan swoją żonę w niecodziennych okolicznościach....

Tak, Zosię poślubiłem, przebywając w tym czasie we wrocławskim więzieniu. Moja dziewczyna załatwiła wszystkie formalności. Nawet obrączki kupiła. Ja dostałem na tę okazję 5 dni wolnego. Po załatwieniu wszelkich formalności we Wrocławiu, wyruszyliśmy do Zielonej Góry. Pociąg był strasznie przepełniony i całą noc spędziliśmy na stojąco na korytarzu – taka to była nasza noc poślubna.

Roman Bordakiewicz z żoną Zosią, zięciem Benem, córką Mariką i wnuczkami: Madeline i Clarą, Sydney, 2020 r.

W 1983 r. Lech Wałęsa dostaje Pokojową Nagrodę Nobla za „determinację w dążeniu do rozwiązania problemów jego kraju poprzez negocjacje i współpracę, bez uciekania się do przemocy...”. W zdecydowanej większości Polacy się cieszą i są dumni. Jeszcze prawie nikt nie wie, jak te „negocjacje i współpraca” wyglądają. Później, po 1989 r., sprawa rozliczeń zbrodni przeciw Narodowi idzie bardzo opornie i zamiera śmiercią naturalną. Jaki był Pana stosunek do lustracji? Potrzebna, niepotrzebna? Lustracja podzieli Kraj, czy też bez lustracji i obnażenia prawdy nie można budować niczego nowego?

Wałęsa nie dostał Nagrody Nobla, dostała ją Solidarność. On tylko ja roztrwoił. To nie były negocjacje, to było ustalenie podziału wpływów i zagwarantowanie wzajemnej nietykalności. „Gruba kreska” i brak lustracji doprowadziły do tego, co mamy teraz w Polsce, a mogliśmy tego uniknąć.

Lata 1980-1981 to czas pełen uniesień i nadziei. Potem w szeregach Solidarności pojawia się dużo nieznanymi twarzą, ludzi mających rozsądzić Związek od środka. Przychodzi czas zwątpienia. Brak pracy. Dalsze represje. Czy to były przyczyny decyzji o emigracji?

O wyjeździe do Australii przeważała wiadomość o ciąży Zosi.

*Z Romanem Bordakiewiczem rozmawiała Jagoda Williams
Melbourne/Sydney, październik 2021 r.*